

det har været betænkt paa at skabe den psykologiske Baggrund, den økonomiske, sociale og kulturelle Baggrund, Forbundet maa have, naar det skal have Betydning for den praktiske Politik. Det er i saa Henseende af stor Betydning, at Folkeforbundspagtens Art. 24 giver Adgang til at stille alle bestaaende internationale Bureauer under Forbundets Ledelse og udtrykkelig fastslaar, at dette altid skal være Tilfældet med nyoprettede Bureauer og Kommissioner i Spørgsmaal af mellemfolkelig Betydning og Interesse. Folkeforbundets Sekretariat skal tjene som Centralorgan for disse Institutioner, og Raadet kan overtage som Fællesudgift alle Omkostninger ved de Bureauer eller Kommissioner, som stilles under dets Tilsyn. Det store mellemfolkelige Arbejde for Pleje af Nationernes Fællesinteresser, der tidligere er foregaaet spredt gennem de Institutioner, af hvilke jeg nævnte en Del i Begyndelsen af min Tale, er det saaledes nu Meningen at samle under en fælles kraftigere Ledelse.

Interessant og betydningsfuldt er det især, at der for en enkelt saare betydningsfuld Gren af det planlagte Arbejde under Folkeforbundet allerede er udarbejdet en egen Organisation. Dette gælder nemlig med Hensyn til det internationale Samarbejde angaaende Ordningen af Arbejdsforholdene og Fremme af sociale Reforme. I Indledningen til Bestemmelserne derom siges, at den almindelige Fred, som er Formaålet med Folkenes Forbund, alene kan skabes, om den hviler paa social Retfærdighed. Det er rigtigt. Det er rigtigt, at der er en saare nøje Sammenhæng mellem den internationale Retstilstand og Retstilstanden i de enkelte Stater, der udgør Staternes internationale Samfund. Ogsaa af den Grund er det derfor en saare betydningsfuld Opgave for Tidens Politik at skabe Orden og Fred i den enkelte Stats indre Forhold.

Ogsaa for vort politiske Arbejde er det en betydningsfuld Opgave. Sidst paa Vinteren og først paa Foraaret udløber en Række Arbejdsoverenskomster, og efter den Tale, der er holdt af Arbejdsgiverforeningens Formand, og de Svar, den Tale har faaet ogsaa her i denne Sal, er der ingen Tvivl om, at vi, naar Arbejdsoverenskomsterne udløber, vil komme til at staa overfor vanskelige Spørgsmaal. Forholdet er da det, at overfor Særinteresserne, hvad enten de kommer fra den ene eller den anden Side, er det Rigsdagens og Regeringens Sag at søge at varetage Samfundets Interesser. Og sikkert er det, fra hvilket Synspunkt

man end ser det, at skulde vi til Foraaret ud i en Arbejdskamp, saaledes som den, der nu lyder truende Røster om, vilde det være til overmaade megen Skade for vort Samfund, og det vilde vanskeliggøre Løsningen af de praktiske, økonomiske Opgaver, vort Samfund er stillet overfor. Desværre er for Øjeblikket Erhvervslivet i Tilbagegang, Bedrifterne har ikke, saaledes som det tidligere var Tilfældet, mere at bestille, end de kan overkomme. Og just i saadanne Tider, hvor det økonomiske Liv er i Tilbagegang, bliver Fæerne for Arbejds-konflikter større.

Derfor er det sikkert rigtigt, at man fra deres Side, som er satte til at varetage Samfundets Interesser, overvejer, om man ikke nu skulde kunne føre den Lovgivning et Stykke videre, der har søgt at gøre Forholdet mellem Arbejdere og Arbejdsgivere til et Retsforhold. Det er sikkert nu paa Tide at overveje, om man ikke skulde kunne føre et Stykke videre Lovgivningen af 12. April 1910 om Forligsmandsinstitutionen og om den faste Voldgiftsret. Thi Forholdet er jo det, at ingen af de senere Love, hverken den sidste Lov om Forligsmandsinstitutionen af 18. Januar 1918 eller den sidste Lov om den faste Voldgiftsret af 4. Oktober 1919, har ført denne Udvikling videre i Princippet. Disse Love er ikke Udtryk for noget virkeligt Fremskridt i Sammenligning med Lovgivningen af 1910; og det siger dog sig selv, at man ikke i det lange Løb kan blive staaende paa det Standpunkt, at man bekæmper Krigens som Afgørelsesmiddel mellem Staterne, samtidig med at man anerkender Magten, den økonomiske Krig, som berettiget Afgørelsesmiddel af Stridigheder mellem de enkelte Samfundslag indenfor samme Stat. Og selv om man paa dette Omraade maa gaa frem med Varsomhed, turde det dog være et Spørgsmaal, som bør overvejes inden Krisen, inden vi staaar overfor Arbejdskampen, om der ikke kunde gennemføres visse Ændringer i den gældende Lovgivning paa dette Punkt, som kunde være et Hjælpemiddel overfor de Kriser, der truer.

Ifølge Folkeforbundspagten kan Raadet virke som Forligsinstitution, saaledes at man i hvert Fald forpligter sig til at vente med at lade den internationale Konflikt udvikle sig til Krig, indtil der er gaaet tre Maaneder, efter at Raadet har afsluttet sin Virksomhed og givet Beretning om Stridsspørgsmaalet. Men i Loven af 18. Januar 1918 om Forligsmandsinstitutionen § 4 bestemmes det, at naar Forligsmanden finder det formaalstjenligt, kan han fremsætte et Mæglings-